

ئەستىزەگانى بەخت

ھاۋەل بىر ياردانىكى كۆنە لە پۇشاكىكى
نوى دا !!
م. مەنان بارام

بسم الله الرحمن الرحيم

پيشهكى :

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾^(۱).

پيشهوا (ابن كثير) لەراقهى ئەم
ئايەتەدا فرمويەتى : (تەنھا بۆ ئەو
دروستم كردون فرمانيان پى بكم
بەپەرستىم، نەك لە بەرئەوہى پىويستىم
پىيان ھەبى^(۲)، كەواتە : پىويستە
موسلمانان خوا پەرستىن بەبى ھىچ
جۆرە ھاۋەل بىر ياردانىك، ئەو جۆرە
يەكخوا پەرستىش كەپەيوەندى بەم
بابەتەوہ ھەبى خوا بەيەك دانانى ناو
سيفەتەكانە .

مەبەست لە بەتەنھا دانانى خوا
لە ناو و سيفەتەكانيدا

"توحيد الاسماء والصفات"

موسلمانى يەكخوا پەرست :

مەبەست لەخوا بەيەك دانانى ناو و
سيفاتەكان : برىتييه لەباوەرھىنان بەو
ناو وسيفاتانەى خواى پەروردگار كە لە
قورئانى پىرۆز و سوننەتى پىغەمبەردا

بەلگە نەويستە بەدەھىنانى جنوكەو
مروؤف مەبەستىكى ديارىكراوى ھەيە و بى
مەبەست نىيە، مەبەستەكەش پەرستنى
خواى بالادەست و ناسىنى ئەو زاتە
بىگەردەيە و ھاۋەل بىر يارنەدانە بۆى
لەھەرسى بەشەكەى خوا بەيەك دانان
(التوحيد) دا كە برىتين لە :

يەكەم : بەتەنھا دانانى خوا لە
پەروردگاريتى (توحيد الربوبية).

دوومە : بەتەنھا دانانى خوا لە ناو و
سيفەتەكان (توحيد الاسماء والصفات).

سەئىيەم : بەتەنھا دانانى خوا لە
پەرستراويتىدا (توحيد الألوهية).

خواى پەروردگار فرمويەتى :

() { : } ()
() (/) .

﴿صَلَّى﴾ هاتون، به بی لیکچواندن (تشبیه و تمثیل) و به بی په کخستن (تعطیل) و بی واژه کردنی نارهوا بوئه و ناو و سیفه تانه (بلا تحریف و لاتأویل) و بی چؤنیه تی کردنیان (تکییف) له گه ل نه دانی ئەم ناو و سیفه تانه و نه به خشینیان به دروستکراوهکانی خوای بالادهست و به دیهینه ر چونکه خوای په روهردگار فرمویه تی :

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾^(۳)

بائه و دروستکراوهش فریخته یه کی نزیك کراو بی یان پیغه مبه ریکی نیردراو هتد، له و سیفه تانهش که تایبته به خوای په روهردگاره وه له خوا بهیهك دانانی ناو و سیفه ته کان باسی لیوه ده کری، سیفه تی زانینی په نهانیه کانه واته : (علم الغیب) .

سیفه تی زانینی په نهانی یه کان (علم الغیب) تایبته به خوای په روهردگاره وه له و سیفه تانه ی که پیویسته بروامان پیی هه بی که ته نها سیفه تی خوای پاک و بیگه رده، سیفه تی زانینی په نهانیه کان (الغیب) به تایبته ئە و روداوه په نهانانای که جگه له خوای زانا کهس په نایان پی نابات ، خوای گه وره فرمویه تی :

﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾^(۴)

وه فرمویه تی :

﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ﴾^(۵)

واتا که شیان ئە وهیه که : زانینی په نهانیه کان ته نها لای خوایه و کهسی تر لیی به ناگا نییه، وه له نایه تیکی تردا فرمان به پیغه مبه ره کهسی ده کات و ده فرمویت :

﴿قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَأَسْكَنْتُ مِنْ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِي السُّوءُ﴾^(۶)

پیشه وای ئین کثیر دوا ی تاوتوی کردنی و ته ی هندی له زانایان سه بارهت به راقه ی ئەم نایه ته ده فرمویت باشترینیان واته ئە و ووتانه که سه بارهت به راقه ی نایه ته که ووترون ئە وهیه که له (ئین و عه باس) هوه دیگرنه وه که فرمویه تی (وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَأَسْكَنْتُ مِنْ {الْخَيْرِ})، واته : (پاره و پوله).

که واته له خوای په وهردگاریش کهسی تر به ناگا نییه، با ئە وکه سهش پیغه مبه ری خوا بیئ ﴿صَلَّى﴾. جا ئە گه ر ئە وه مان لانا شکرا بوو، بابزانین حوکم با وهر پووون به وهس که جگه له خوا یه کیکی تر زانه رس په نهانیه کانه، چیه^(۷)؟

{ } ()

{ : } ()

{ / - } ()

{ : } ()

{ } ()

**حوکمی باوهر پوون بهوهی که جگه له
خوا زانهری په نهانی یه کانه.**

موسولمانانی بهرپیز: باوهر پوون بهوهی که جگه له خوا زانینی غیب و په نهانی یه کانی هه یه جوریکه له جوره کانی بیباوهری (کفر)، خوا په نامان بدات چونکه ئه م بیرو باوهره پیچه وانهی یه ک خوا په رستی ناو و سیفه ته کانه و سیفه تیک له سیفه ته کانی خوی تیدا به خشراوه به بنده یه ک یان دروست کراویکی ئه و زاته موباره که پاشان بزانی ئه م جوره هاوه ل بریاردانه له چی دایه، یان له کیدا به رجهسته ده بی و به دی ده کریت؟.

کرداری فالچی یه کان

به رجهسته بووی ئه و هاوه ل بریاردانه یه
واتای کرداری فالچی یه کان و سه لماندی ئه وهی که کرداریکی سه رده می نه فامی پیش ئیسلامه، ئه م جوره هاوه ل بریاردانه له یه ک خوا په رستی ناو و سیفه ت، له سه رده می نه فامی دا پیش ئیسلامی پیروز له چهنه زاراوه یه ک یان له کرداری چهنه که سانیکدا دهر ده کهوت، ئه وانیش: (الکاهن)، و(العراف)، و(المنجم)، فالچیش له زمانی کوردیدا زاراوه یه کی کۆکه ره وه یه بو هر سی جوریان وه مووشیان واتای هاوبه شیان ئه وه یه: هه والی داهاتوو بو

مرؤف ئاشکرا ده که ن جا ئه و جوره - به گومانی خویان - خه بهر دانه به پروانین بیت بو ئه ستیره کان یان به خویندنه وهی فنجان بیت یان خویندنه وهی ده ست یان له شیوهی هندیک ته لاسم (جادو) بیت یان هر جوریکی تر.

شیخ (محمد بن صالح العثیمین) له وه لامی ئه وهی که یئا (التنجیم) چی یه؟ و حوکمی چی یه؟. فه رموی (التنجیم) له (النجم) وه وه رگیراوه و بریتی یه له وهی که بارو دۆخه کانی گهردوون بکریت به به لگه بو بارو دۆخ و روداوه کانی سه ر زهوی، به واتای ئه وهی که فالچی ئه وهی له زهوی پوو ده دات یان به ئه ستیره کان و جولّه یانه وه پرووی داوه ببه ستیت، یان دهرچوون و ئاوابوونیان یان نزیک بوونه وه یان له یه کتر یان له یه ک دور که وتنه وه یان یان هر بارو دۆخیکی تری هاوشیوه وه که ئه مانه^(A).

فالچیتی پیچه وانهی بیرو باوهری ئه هلی سونه ت و جه ماعه ته، له بهر ئه وهی کاری دزیوی ئه م جوره که سانه پیچه وانهی بیرو باوهری ئه هلی سونه ت و جه ماعه ته، ده بینین له چهنه ها فه رموده ی (صحيح) دا پیغه مبه ری خوا ﷺ ئه م کاره ی قه ده غه کردوه و

﴿کتابُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ﴾^(۱۱).

قورئانی پیروژ پهرتوکیکی پیروژه
بۆمان ناردووته خواره وه بۆ ئه وهی
تیبفکرین لسه ئایه ته کانی و
هوشمه نده کانیش بیری لی بکه نه وه .
کوفریش به قورئان لی رده دا به درؤ
دانانیتی، چونکه ههروه کو له پیشدا
ئاماژه ی بۆ کرا که خوی پهروه ردگار
له قورئانی پیروژدا فهرمویه تی:

﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾
وه فهرمویه تی: ﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ
لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ﴾.

واته : کهس جگه له خوا
له په نهانیه کان به ئاگانیه، به لام که تو
دییت ئه م سیفه ته ده به خشی به که سیکی
تر جگه له خوا، کرداره کهت ئه وه
ده گه یه نی که قورئانی پیروژ راست و په وا
نیه و به درؤی ده زانی - خوا په نامان
بدات - ئه گه ر نا ئه بی بی یه ک و دوو
پابه ندی فهرموده که ی خوی
پهروه ردگار بی و به راستی بزانی، خوی
پهروه ردگار فهرمویه تی:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
وَلَا تُبْطَلُوا أَعْمَالَكُمْ﴾^(۱۲).

حوکمی جیاجیای بۆ داناوه : حوکمی
پینغه مبهری خوا (ﷺ) له سه ر ئه م کرداره :
یه که م: بۆ که سیك ته نها بپروت بۆ
لایان یا خود ووته کانیان بخوینیته وه،
پینغه مبهری خوا (ﷺ) فهرمویه تی: ()

()، واته : هه ر که سیك بپرواته
لای فالچی یه ک و پرسپاری شتیکی
لیبکات بی ئه وه ی باوه ری پی بکات ئه وا
چل پۆژ نویتزی لی وهرناگیری، ئه مه
ئه گه ر ته نها بپروت بۆ لای و پرسپاری
لیبکات بی ئه وه ی باوه ری پی بکات.
دوووه م: بۆ که سیك بپروای به
قسه کانیان هه بیته، فهرمویه تی: ()

()، واته : هه ر که سیك
بپرواته لای فالچی یه ک و به راستی بزانی
له و شتانه ی که ده یلیت ئه وا کوفری به وه
کردوو ه که بۆ سه ر محمد (ﷺ)
دابه زینراوه .

واتای ()،
هه موو بیگومانین له وه ی که ئه وه ی بۆ
محمد (ﷺ) نیردراوه قورئانی پیروژه
خوی بالاده ست فهرمویه تی:

() { : } .

() { : } .

() : .

() :

واته : ئه‌ی ئه‌و که سانه‌ی برودارن گویرایه‌لی خوا بن و گویرایه‌لی پیغه‌مبه‌ره که شی بکه‌ن و کرداره‌کانتان پووچه‌ل مه‌که‌نه‌وه به سه‌ریچی کردن له‌فرمانیان ، هه‌روه‌ها فرمویه‌تی :

﴿ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَعْتَدِ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴾^(١٣)

واته : هه‌رکه‌سی سه‌ریچی له‌فرمانی خواو پیغه‌مبه‌ره که‌ی بکات و سنوره‌کانی خوا بشکینی ئه‌وا ئه‌یخاته ئاگری دۆزه‌خه‌وه به‌ه‌تا ه‌تایی و سزایه‌کی سه‌رشۆرکاری بۆ هه‌یه .

پاش ئه‌وه بابروینه خزمه‌ت زانایانی ئیسلام ، بۆ ئه‌وه‌ی ئاشنا بین به‌وته‌کانیان له‌م باره‌یه‌وه .

فه‌توای زانایانی ئیسلام له‌سه‌ر کرداری

فالچیتتی

شیخ (عبد العزیز بن بان) په‌حمه‌تی خوای لی‌بی فرمویه‌تی : (وَأَمَّا سَوَّالُ الْعَرَّافِينَ وَالْمَشْعُودِينَ وَالْمَنْجَمِينَ وَأَشْبَاهِهِمْ مِمَّنْ يَتَعَاطَى الْأَخْبَارَ مِنَ الْمَغِيبَاتِ فَهُوَ مِنْكَرٌ لَا يَجُوزُ ، وَتَصَدِيقُهُمْ أَشَدُّ وَأَنْكَرُ بَلْ هُوَ مِنْ شَعْبِ الْكُفْرِ)^(١٤) .

هه‌روه‌ها فرمویه‌تی : (فالواجب علی المسلمین الحذر من سؤال الكهنة والعرفان وسائر المشعوذين المشتغلين

بالاخبار عن المغيبات والتلبیس علی المسلمین سواءً كان باسم الطب أو غیره)^(١٥) ، که‌واته : به‌ه‌ر ناو و ناو نیشانیك بی موسلمانان نابی باوه‌ریان به‌م کاره ناره‌وايه هه‌بی .

شیخ (الفوزان) فرمویه‌تی : (..... من ادعی علم الغیب او صدق من يدعیه فهو مشرک کافر لانه يدعی مشارکة الله فیما هو من خصائصه)^(١٦) ، واته : هه‌رکه‌سی لافی ئه‌وه لی‌دات که‌له زانینی په‌نهانیه‌کان به‌ئاگایه ، یا که‌سیک به‌راست بزانی‌ت که‌لافی ئه‌وه لی‌ده‌دات ، ئه‌وه هاوه‌لی بۆ خوا بریار داوه‌و بی‌باوه‌ره ، چونکه لافی ئه‌وه لی‌ده‌دات که‌به‌شداری خوای په‌روه‌ردگار ده‌کات له‌تاییه‌ت مه‌ندییه‌کانی .

پیشه‌وا (الذهبی) به‌رحمه‌ت بی له‌په‌رتووکی (الکبائر) دا (ئه‌م کرداره به‌یه‌کیک له‌گوناهه‌ گه‌وره‌کان ئه‌ژمیری)^(١٧)

نایا هیچ په‌یوه‌ندییه‌ک هه‌یه له‌نیوان

بارو دۆخی ئه‌ستیره‌کان و

رووداوه‌کانی سه‌ر زه‌وی ؟ !!!

شیخ (محمد بن صالح العثیمین) په‌رحمه‌تی خوای لی‌بی له‌م باره‌یه‌وه

() () () .

() () () .

() () : () () -) .

() { : } .

() () -) .

ئوهونده ساویله بن که سانیک به ناوی شارستانییه ته وه زال بن به سر بیرو باوه و تاییه تمه ندی یه کانی ژیانان.

نهستی ره کانی بهخت و فالچیتی دوو

دیوی به ک دراو

برای بروادارم : ئه گهر ئه مهت لا ناشکرا بوو بووت دهرئه که وی که ئه سستی ره کانی بهخت که له سر که ناله کانی راگه یانندن و گوژار پوژنامه کان دا بانگه شهی بو ئه کری دیوی دراویکه، دیوه که ی تری فالچیتی یه، به لام ئه م جارهیان به ناویکی مؤدیرن و ناویشانیکی تازوه، بی ئه وهی موسلمانان لی به ناگان به لکو چه ندها که س ئه بینن کرینی گوژارو پوژنامه کانی ته نها بو زانینی ئه وهی ئه م ههفته یه یان ئه م مانگه ی ژیان به چی ئه بی بباته سر !!... به ژیانیکی پرنیگاداری له ده ور به ری !!! یان به متمانه نه کردنه سه رکه س له دؤست و هاوه لانی؟!، یان به چاوه پری کردنی رووداویکی ترسناک له ژیانیدا !!!، وه سه ده ها یان ی تر که هوئی دژوار بوونی ژیان زور له خوینه رانی ئه و ووته پرو پوچانه ن.

شیخ (الفوزان) جاریکی تر له م باره یه وه فه رمویه تی: (ویقولون من تزوج بنجم کذا وکذا حصل له کذا وکذا، ومن

فه رمویه تی: (لاعلاقة لما يحدث في الارض بما يحدث في السماء، ولهذا كان من عقيدة أهل الجاهلية أن الشمس والقمر لا ینکسفان إلا لموت عظیم، فکسفت الشمس في عهد النبي (ﷺ) في اليوم الذي مات فيه ابنه ابراهیم، فخطب النبي (ﷺ) الناس حين صلى الكسوف وقال (إن الشمس والقمر آیتان من آیات الله لا ینکسفان لموت أحدٍ ولالحیاته)^(۱۸)، فأبطل النبي (ﷺ) ارتباط الحوادث الارضية بالاحوال الفلكية)^(۱۹)، که واته: پیغه مبه ری پیشه و امان (ﷺ) له م فه رموده یه دا بیرو باوه پریکی نه فامانه ی پیش ئیسلامی پوچه ل کردوه ته وه و بو مانی سه لماندوه که هیچ په یوه نندیه ک نییه له نیوان بارو دؤخی ئه سستی ره کان و رووداوه کانی سه ر زه وی. هه روه ها ده فه رموی (أو يستدل بولادة انسان في هذا النجم على أنه سيكون سعيداً، وفي هذا النجم الآخر على أنه سيكون شقیاً، فيستدلون باختلاف احوال النجوم على اختلاف الحوادث الارضية، والحوادث الارضية من الله، وليس للنجوم بها علاقة)^(۲۰)، که واته: هیچ په یوه نندیه ک نییه له نیوانیاند او نابی موسلمانان

()

() / :

() / :

هۆكاری زۆر له نه خۆشیییه
دهرونییه كانه واته (الامراض النفسية
والانفعالات الباطنية) كه له راستیدا هیچ
بونیکیان نییه، ته نها کاریگه ری نه بی به و
ووتانه وه.

هۆکاریكه بۆخواردنی سامان و
سهروه تی خه لكانی تر و به فیرۆدانی
له پێگه یه کی بی سوودا.

هۆکاری گه رانه وه و شوین كه وتنی
سه رده می نه فامی پیش ئیسلامه
سه ره پای ئه وه هه موو بانگه شه یه ی
كه بۆشارستانییه تی نوێ ده کری، بی
بیرکردنه وه له وه ی كه ئه م کرداره خۆی
له خۆیدا یه کیكه له ناشارستانی ترین
کرداره كۆنه كان.

"دوا ووتنه و گۆتایی"

خوینهری به پێز : ده ركه وت
كه زاراه ی ئه ستیره كانی به خت واته
(بورجه كان) دیوی دراویكه دیوه كه ی
تری (الكاهن والعراف والمنجم) ه
وزیندوو كرده وه ی ئه و بی باوه پیه یه
كه له پیش ئیسلام و له سه رده می
نه فامییدا هه بووه پێغه مبه ری ئازیز (ﷺ)
و زانایانی ئیسلام قه ده قه یان کردوو و
به بی باوه ری له قه له میان داوه، جانه كه ی
ئامان شوینی قسه ی ئه م و ئه و بکه وی
و پروایان پی بکه ی هه رچه نده
بانگه شه کارانی ئه م کاره ش زۆربن !!! .

سافر بنجم كذا حصل له كذا ومن ولد
بنجم كذا وكذا حصل كذا من السعود أو
النحوس، كما يعلن في بعض المجالات
الساقطة عن الخزعبلات حول البروج
وما يجري فيها من الحظوظ^(١)، واته :
فالچی یه كان ئه لئین : هه ركه سی
له ئه ستیره ی فلانی یان فلانی میرد بکات
یان ژن بهینئ ئه وه ئه وه ی توش ئه بی،
و ئه و كه سه ش له ئه ستیره ی ئه وه یان
ئه وه له دایک بی ئه وه ئه وه ی توش ئه بی
له خۆشی و ناخۆشی.

هه ره كو بانگه شه ی بۆ ئه کری
له هه ندی گۆقاری بی نرخ، سه باره ت به و
ووته پپو پوچانه ی ده رباره ی
ئه ستیره كانی به خت ئه ووترئ كه تییدا
باس له قسمه ت و نسبه كان ئه کری.

ئاكامه دونیاییه كانی گویگرتن یان
خویندنه وه ی ئه ستیره كانی به خت
ده بیته هۆی دروست بوونی زۆر بیری
خراب وهك (دلّه پراوکی و دوو دلّی و زۆر
جاریش ده بیته مایه ی بیزاربوون له ژیان
له لای گه نجان و لاوانمان).

ده بیته هۆی دروستبوونی په شیبینی
(التشاؤم) لای خوینهران و بیسه رانی ئه م
ووته بی نرخانه به رامبه ر به وکه سانه ی
كه هه لسوکه وتیان له گه ل ده که ن.

() : () .

له كۆتایی دا ئه لیم : برای موسلمان
 ئه گهر تائه مړۆ فریو خوار دووی دهستی
 بانگه شه کارانی ئه م تاوانه بووی
 به نه زانییه وه، پئویسته دهست به جی واز
 له و کاره بهینیت و جاریکی تر
 نه بیخوینیته وه و نه به راستیشی بزانییت و
 تۆ به یه کی راسته قینه ی بۆ بکه ییت و
 په شیمانیش بیته وه له و کرده وه ت ئه گهر
 کرد بیتت، به لکو خوای په روه ردگار
 له و تاوانه ت ببوری و قه له می
 لیخۆش بوونی به سه ردا بهینی، خوای
 په روه ردگارو میهره بان فه رموویه تی:

﴿ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنِينَ لَعَلَّكُمْ
 تَفْلِحُونَ ﴾ (۲۲).

وَأَخِرُ دَعْوَانَا أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ